

Окрилена педагогічною працею

(із нагоди 60-річчя Т.В. Бабійчук)

Людмила Кицак,

кандидат філологічних наук,

викладач Бердичівського педагогічного коледжу

Педагог за покликанням, науковець, автор кандидатської дисертації та десятків статей, в и к л а д а ч - м е т о д и с т Бердичівського педагогічного коледжу, крім того, любляча донька, кохана дружина, мама трьох дітей, бабуся двох онуків, наставник для сотень студентів та добрий друг для оточуючих – це все сконденсувала в собі **Бабійчук Тамара Василівна**.

День народження цієї жінки, очевидно, благословенний вищими силами, адже з'явилася вона на світ 8 січня – на другий день різдвяних свят у далекому Горохові Волинської області (це гордий край, батьківщина УПА). Виховувалася Тамара Василівна в сім'ї педагогів (на сьогодні її родина налічує 12 вчителів).

Мама Галина Степанівна працювала вчителькою української мови і літератури, батько Василь Захарович – агрономом. У 1958 році сім'я переїхала в село Швайківку (Житомирська область). Тут Тамара Василівна пішла в перший клас, провчилася шість років. Сьомий клас почала в Бердичівській школі №15, яку закінчила із золотою медаллю. У школі серед улюблених предметів – хімія, російська література. Ґрунтовні знання з мови та літератури Тамара Василівна проявляла ще зі шкільної парти – відмінно навчалася, готувала себе та молодшого брата Валерія до вступу у вищі навчальні заклади. Мала мрію – стати фармацевтом: з дитинства ретельно складала скляні пляшечки, які накопичувалися в старій валізі, та змішувала різні мікстури й готувала ліки, – проте доля вказала інший шлях для юної дівчини.

Із 1972 року почалася її трудова біографія – Тамара стала працювати в рідній школі лаборантом. Протягом 1973–1977 років навчалася на філологічному факультеті Житомирського педінституту. Закінчила ВНЗ із відзнакою. 1977–1979 – вчителька української мови та літератури Бердичівської СШ №1. Мабуть, саме відтоді назавжди прикипіла душою до професії педагога. У жовтні 1979 року була обрана секретарем, заввідділом учнівської молоді Бердичівського райкому комсомолу, постійно спілкувалася з молоддю, лишаючи в юних серцях тепло, щирість, світло і любов до рідного слова. Із 1 вересня 1983 року і до сьогодні працює викладачем у Бердичівському педагогічному училищі (нині – коледж).

Тамара Василівна усе життя пропрацювала викладачем у Бердичівському педагогічному коледжі, своєю наполегливістю, професіоналізмом та доброзичливістю заслужила повагу колег, шире захоплення і вдячність студентів. Вона – викладач-методист вищої категорії, нагороджена знаком «Відмінник освіти України».

У коледжі Тамара Василівна впорядкувала музей українського побуту (студенти музею називають світлицю, полюбляють збиратися біля дитячої колиски, сидіти на скрині, зазирати до криниці, приміряти плахту чи червоні чобітки, порякувати у миснику та в печі). Старожитності до музею Тамара Василівна разом із чоловіком Віктором відшукувала у віддалених селах Бердичівського

району, дещо, звичайно ж, подарували музею улюблених студенти.

Найбільша гордість Тамари Василівни – створений на добровільних засадах театр-кіностудія «Берегиня», який успішно працює з 1997 року над сценічним втіленням кращих художніх творів української класичної та новітньої української літератури. На сьогодні підготовлено і відзнято на відео майже 300 інсценізацій творів понад 100 українських письменників. Театральний вишкіл пройшли близько 130 юнаків і дівчат. Актори виступають у коледжі (творчі звіти, виховні години, свята тощо), в школах міста та району, в будинку престарілих, в обласному госпіталі інвалідів Великої Вітчизняної війни, в міському і районному будинках культури. Вдячні відгуки про роботу театру були опубліковані в місцевій пресі, а також в обласних газетах: «Житомирщина», «Інтерес», «Універсум», республіканських – «Народна армія», «Армія України». Про роботу творчого колективу, якому присвоєно почесне звання «Народний», Тамара Василівна розповіла в книжці «Театр педагогічний». Студенти-гуртківці поміж себе по-сімейному називають її «наша Тамара». Вона має неабиякий талант гуртувати довкола себе творчу та ініціативну молодь. Робота самодіяльного театру має, крім сценічного, ще й науково-методичний результат, адже саме натхненна працею та українською літературою зародилася наукова ідея – застосовувати відзняті відеофрагменти творів українських митців на заняттях рідної словесності. Науково обґрунтувавши та дослідивши новий засіб навчання, Тамара Василівна у 2007

році захистила наукову дисертацію на тему «Методика створення і використання відеофрагментів художніх творів у процесі вивчення української літератури в педагогічному коледжі». Роботу над темою Тамара Василівна не полишила й досі, адже продовжує активну наукову діяльність.

Нині заняття Бабійчук Тамари Василівни мають неабияку популярність: потрапити на відкритий урок чи виховний захід прагнуть вчителі з різних куточків України, які знайомі з нею особисто або заочно. Її уроки завжди сповнені глибини знань і досліджень, відрізняються співпрацею зі студентами, творчістю та несподіваним підходом до вирішення поставлених проблем, незмінним патріотизмом та щирим оптимізмом. Заняття Тамари Василівни відзначаються, безперечно, науковістю, зв'язком із життям, доцільним використанням мультимедійних технологій. На її уроках нема байдужих. Часто звучить схвильоване поетичне слово як з вуст викладача, так і студентів, ставляться і розв'язуються пекучі питання сьогодення, студенти вчаться самостійно мислити, аргументувати, обстоювати власну точку зору. Кожне заняття особистісно зорієнтоване, несе високий виховний потенціал. Тамара Василівна розробила критерії об'єктивного оцінювання і різні форми заохочення студентів. Заслугує на увагу робота з книгою на заняттях Т.В. Бабійчук. Стосунки між викладачем і студентами – демократичні. Понад 50 випускників педагогічного коледжу – вихованців Тамари Василівни – стали вчителями саме української мови та літератури. Протягом тривалого часу Т.В. Бабійчук співпрацює з обдарованими дітьми.

Пріоритетним завданням педагогічної діяльності Т.В. Бабійчук є мовний та літературний розвиток студентів, формування в них інтересу до читання української книжки.

Тамара Василівна глибоко обізнана з новітніми досягненнями психолого-педагогічних наук, логікою, риторикою, українською і зарубіжною культурою, володіє високим рівнем педагогічної культури і майстерності. Це педагог-новатор, педагог-творець. У педагогічній діяльності ефективно застосовує власноруч розроблену, науково обґрунтовану та експериментально перевірену методику використання відеофрагментів художніх творів на заняттях української мови та літератури, що є одним з ефективних шляхів підвищення якості літературної освіти, забезпечення нових можливостей для всебічного розвитку особистості майбутніх педагогів.

Викладач підготувала відеофрагменти до всіх творів, передбачених програмою ВНЗ I-II рівня акредитації, створила відеопосібник, розробила методичні рекомендації до використання відеофрагментів на заняттях з літератури. Ці матеріали увійшли в практику викладачів-словесників не тільки Бердичівського, а й Кременчуцького, Барського, Путивльського, Севастопольського, Глухівського педагогічних коледжів. Запропоновані нові форми, методи і прийоми роботи допомагають становленню соціальної, загальнокультурної, технологічної, комунікативної, рефлексивної компетентності студентів, формуванню у них загальнолюдських моральних якостей, духовності, національної свідомості.

Інтелектуально наснажені, високоідейні, мистецьки довершені позакласні заходи, які готує і проводить

Т.В. Бабійчук, одразу видно почерк патріота, працелюба, гуманіста, людини великої культури мислення, мовлення, вимогливої, принципової, справедливої. Тамара Василівна в коледжі щороку проводить дні Тараса Шевченка і Лесі Українки. На високому емоційному реєстрі пройшло відзначення ювілейних дат Івана Франка, Ліни Костенко, Олександра Олеся, Василя Стуса, Івана Багряного. У пам'яті студентів і викладачів залишилися реквієми «Ти кажеш: не було Голодомору?», «Понад усе вони любили свій коханий край» (присвячено героям Крут), мітинг-протест «Чорнобиль не має минулого часу» тощо.

Незвичайним було, наприклад, свято «Багата талантами народними земля Бердичівська». У педагогічній коледж Тамарою Василівною було запрошено 15 самотніх митців-земляків, облаштовано виставку їхніх робіт, проведено майстер-класи, презентовано про майстрів – творців краси з Бердичівщини – спеціально відзнятий відеофільм. Місцеві поети та прозаїки вважають Тамару Бабійчук своєю хрещеною мамою та «світлим ангелом», бо вона чи не єдина популяризує їхню творчість та досліджує її на сторінках всеукраїнських часописів. Її телефон ніколи не змовкає: хтось телефонує порадитися, інший просить прочитати і оцінити вірші, третій прагне почути схвальний відгук чи критику, а дехто – просто поспілкуватися.

Тамара Василівна започаткувала проведення в коледжі студентських науково-практичних конференцій. Так, зокрема, в грудні 2011 було проведено конференцію «Григорій Тютюнник: соціальний аспект», присвячену 80-річчю від дня народження письменника, в лютому 2012 – конференцію «Великий українець» (до 130-річчя від дня народження Івана Огієнка).

Тамарою Василівною була випробувана ще одна цікава форма позакласної роботи, яка потребує великої різнопланової попередньої підготовки як з боку викладача-координатора, так і з боку студентів-організаторів і студентів-глядачів. Це студентський міні-лекторій. Так, організатори, навчені Т.В. Бабійчук, підготували цикл лекцій, об'єднаних темою «Тарас Шевченко – далекий і близький» для студентів паралельної групи. Цикл передбачав три одногоднинні зустрічі. Це камерний захід, на якому студенти виголошували невеликі (до 10 хвилин) міні-лекції, читали поезії Кобзаря, співали пісні, проводили вікторини; відбувалося жваве спілкування організаторів з глядачами і слухачами. Такий лекторій, безперечно, є активною сучасною формою позакласної роботи, оскільки насамперед озброює студентів методикою успішного проведення інтелектуальних заходів.

Тамарою Василівною багато зроблено для утвердження літературної української мови серед викладачів і студентів. Так, нею систематично проводяться День української писемності і мови 9 листопада і День рідної мови 21 лютого. У рамках цих свят проходять конкурси читців-декламаторів, конкурси плакатів на захист української мови, творчих робіт, брейн-ринги, виступи агітбригади, захисти мультимедійних проектів, диспути тощо. Студенти, яких готує Т.В. Бабійчук, виборюють призові місця в міжнародних конкурсах української мови імені Петра Яцика. За сумлінну і творчу працю Тамару Василівну нагороджено Почесною грамотою Міжнародної громадської організації «Конгрес захисту української мови».

Тамара Василівна постійно виступає перед педагогами-словесниками міста і району, надає практичні рекомендації на обласних семінарах істориків, філологів, проводить майстер-класи на курсах підвищення кваліфікації в ЖОІППО, на філологічних факультетах Житомирського, Кам'янець-Подільського і Вінницького університетів. Її слухали на міжнародних науково-практичних конференціях у Житомирі, Глухові, Рівному, Києві, Львові, Вінниці, Кам'янці-Подільському, Переяславі-Хмельницькому, Тернополі, Запоріжжі.

У науково-методичному доробку викладача понад 60 наукових праць, надрукованих у фахових журналах: «Українська література в загальноосвітній школі», «Українська мова і література в школі», «Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах», «Зарубіжна література», «Історія», у наукових вісниках і збірниках наукових праць Житомирського, Глухівського, Рівненського, Переяслав-Хмельницького, Кам'янець-Подільського, Вінницького університетів.

Своїм науковим наставником та взірцем ювілярка вважає Нілу Йосипівну Волошину, яка вчасною порадою, доречною підказкою та довгими вдумливими розважливими розмовами допомагала сформуватися Тамарі Василівні як науковцю.

Тамара Василівна – член Спілки журналістів України, часто виступає у місцевій пресі та на радіо з глибокими розвідками про митців – поетів Бердичівщини. Вона автор двох книжок – «Трое в четвертому вимірі» та «Ріки Поезія. Бердичівські притоки», які з успіхом використовуються педагогами міста і району на уроках літератури рідного краю.

Тамара Василівна – учасник усіх Міжнародних мистецьких фестивалів, присвячених Олесеві Берднику.

Вона автор численних художніх фотографій, багатьох відеофільмів («Рідна мати моя», «Ми – українці», «Війна постукала у двері», «Фантастика і детектив», «Леся Українка», «Іван Франко», «Микола Хвильовий», «Володимир Винниченко», «Літературна Житомирщина» та інші).

У 2012 році Тамара Василівна відкрила у Бердичівському педколеджі куточок Олеса Бердника.

Сьогодні викладач активно розробляє питання позакласної роботи з української літератури, літературного краєзнавства, української мови за професійним спрямуванням (спеціальності «Дошкільне виховання» і «Соціальна педагогіка»). Наразі вона досліджує творчість Джозефа Конрада, Василя Гроссмана, Петра Білоуса, Михайла Пасічника тощо. Ось уже другий рік поспіль Тамара Василівна – член журі міжнародного літературного конкурсу імені Василя Гроссмана «В городе Бердичеве».

Активний громадський діяч, адже відстоювала свою позицію на площі після того, як 5 червня 2012 року Верховна Рада у першому читанні прийняла законопроект «Про засади державної мовної політики», що викликав хвилю протестів у всій Україні, в тому числі і в Бердичеві. Крім того, Тамара Василівна – постійний учасник Конгресу захисту української мови, усіх миротворчих та патріотичних акцій міста та області.

Доля принесла Тамарі Василівні чимало випробувань, постійно спонукаючи до невтомної роботи та самовдосконалення. Ось і досі у свої 60 пані Тамара працює над собою, ідучи в ногу з часом та своїми вихованцями.

Бабійчук Тамара Василівна – мати трьох дітей, які також стали педагогами. І не випадково, а натхнені прикладом найріднішої людини.

Багато досягнувши і реалізувавши чимало творчих задумів, Тамара Василівна сповнена нових світлих педагогічних та наукових ідей. Бажаємо їй сили, наснаги, здоров'я, постійного творчого лету та професійного горіння для вчасної та вдалої їх реалізації, адже саме сьогодні гостро стоїть питання української державності, розвитку вітчизняної науки та освіти, формування справжнього національно свідомого грамотного та думуючого громадянина України. Саме над цим усе життя успішно працює Педагог Тамара Василівна.

ВІТАЄМО!

Шанувальникам часопису «Українська література в загальноосвітній школі» Тамара Василівна Бабійчук добре відома як активний його дописувач. У своїх талановитих роботах вона відкриває нашим читачам нові імена на літературній карті України, ділиться творчим досвідом прилучення своїх вихованців до мистецтва слова, таїни його осягнення; порушує гострі проблеми шкільної літературної освіти, вказуючи на шляхи подолання труднощів у навчанні української літератури та патріотичного виховання, що, на думку ювілярки, має посідати перше місце у творенні молодої людини. З цією метою, переконана Тамара Василівна, необхідно наповнити українським змістом освіту в школах і вишах, щоб молоді люди знали свою історію, берегли і захищали незалежність України. Патріотизм – суть її життєвих принципів, вона вчить своїх учнів любити рідну землю, берегти цілість роду, виховує учнівську і свою родину в порядності й національному дусі.

Тамара Василівна Бабійчук залюбки відгукується на участь у різних конкурсах, що їх започатковує і проводить редакція журналу, є безумовним переможцем у певних номінаціях.

Від першого дня знайомства з Т. Бабійчук залишилося враження її оригінальності, несхожості на інших. Харизматична, не кидає слів на вітер, говорить завжди серйозно й трохи піднесено, іноді пафосно. Здатна трудитися, не знаючи втоми. Талановито доводить справу, за яку б не бралася, до кінця. Вона – невичерпне джерело творчих і оригінальних ідей; мудра, добра і світла людина.

Шановна Тамаро Василівно, прийміть найщиріші привітання з нагоди Вашого ювілею. Хай роки не мають над Вами влади, а світлячки Вашої душі будуть надійною підтримкою тим, хто цього потребує; плоди Вашої невтомної педагогічної праці стануть дорогоцінним надбанням нашої країни.

Світла, Добра, Радості, Миру і Любові бажає Вам колектив редакції часопису «Українська література в загальноосвітній школі».